

A 27 Ω.

AD

K Y P I A N  
EPISTOLA  
J O H A N N I S ,  
QUÆ II NUMERATUR,  
BREVITER EXPOSITA  
DISSERTATIONE GRADUALI,

Q U A M ,

ADSENT. AMPLISS. FACULT. PHILOS. UPS.

Sub PRÆSIDIO

VIRI CELEBERRIMI,

Dn. MAG. JOHANNIS  
J. AMNELL,

GR. LIT. PROFESS. REG. ET ORD.  
IN ACROAT. CAROLINO MAJ. DIE XXV MAJI,  
ANN. MDCCCLVIII.

H. A. M. S.

PUBLICE DEFENDERE CONABITUR  
STIPENDIARIUS GUTHERMUTHIANUS,  
S A M U E L E C K M A N ,  
DALEKARLUS.

---

U P S A L I Æ , Excid. L. M. H Ö J E R , Reg. Acad. Typogr.

V I R O

Maxime Reverendo Amplissimo,

Dom. Doct. A B R A H A M O  
P E T T E R S S O N ,

Ecclesiae Riddarholmensis PASTORI Dignissimo ,  
& Ven. Consistorii Eccles. Stockholmens.  
ADSESSORI Aequissimo.

V I R O

Admodum Reverendo atque Praeclarissimo ,

Dom. Mag. M A G N O  
T R O I L I O ,

Husbyensium PASTORI & PRÆPOSITO  
Meritissimo.

V I R O

Admodum Reverendo atque Praeclarissimo ,

Dom. Mag. E R I C O  
S E R N A N D E R ,

In Stora Schedvie PASTORI & PRÆPOSITO  
Laudatissimo.

P A T R O N I S

N o n .

U t . S i n g u l a r i s . E r g a . M e . B e n e f i c e n  
Q u æ , E x i g u a , C o m p r e h e n d i , T a b e l  
O m n i n o .

Q u a m .

N u n q u a m , I n t e r m o r i t u  
Q u a l e c u n q u e . E x

H a n c c e .

Q u a , P a r , E f t .  
F a u s t a , Q u æ v i s , E t , F e l i c i a .

S A M U E L

V I R O

*Maxime Reverendo Amplissimoque,*

Dom. Doct. A N D R E Æ  
M U R R A I J ,

Ecclesiae Germanicæ Primario PASTORI Meritissimo,  
ac Ven. Confistorii Eccles. Stockholmenf.  
ADSESSORI Gravissimo.

V I R O

*Admodum Reverendo atque Praeclarissimo,*

Dom. Mag. P E T R O  
U G L A ,

Hedemorenſium PASTORI & PRÆPOSITO  
Dignissimo.

V I R O

*Consultissimo atque Amplissimo,*

Dom. P E T R O  
S E R N A N D E R ,

Per Orientalem Dalekarliam JUDICI TERRITORIALI  
Æquissimo.  
INDULGENTISSIMIS.

Tam.

tiæ. Ingentiumque. Promeritorum.

Ia. Levique. Penicillo. Adumbrari.

Nequeunt.

Ut.

ræ. Pietatis. Meæ.

stet. Monimentum.

Opellam.

Veneratione. Offero.

Devoto. Pectore. Precatus.

ECKMAN.

Högårebarna och Dygdådla  
FRUERNE,  
*Fru MAGDALENA  
ELISABET SCHMIDT,*

Och  
*Fru MARGARETA  
CHRISTINA GEIST,*

*Mina Gunstiga FASRAR.*

**M**ot de rika kårleks håfvor,  
Som mig alltid öpna stå,  
Ger jag ringa papers gåfvor;  
Mera kann jag ej förmå.  
Himlen gifve EDER trefnad,  
Och föröke EDERT väl.  
Sidst, när slutad blir ER lefnad,  
Frögde Himlen EDER själ!

*Mina Gunstiga FASRARS*

ödmjukosle tjenare,  
SAMUEL ECKMAN.

*MONSIEUR,*  
**Mons. PIERRE ECKMAN,**

PROPRIETAIRE de mines.

ET

à

*MESSIEURS,*

**Mons. CHARLES EKMAN,**

*Monsieur*

**THOMAS HEDBERG,**

*Monsieur*

**PIERRE NORDWALD,**

*Monsieur*

**PIERRE BREDELL,**

MARCHANDS tres-renommés à Stockholm,

Mes très-honorés Alliés.

*MESSIEURS.*

**V**ous ne prendrez pas en mauvaise part, que  
j'ose Vous offrir ce petit ouvrage, comme  
une marque de ma reconnaissance à tant d'  
amitié

amitié & d' affection , que Vous avez bien voulu me temoigner jusqu' ici , Vous assûrant que l'estime que j'ai eu toujours pour Vous , ne diminuera jamais . Car je me reprocherois comme un crime , si je laissois échaper une occasion si favorable de m' acquiter de mon devoir envers Vous . Recevez donc gracieusement mon entreprise , & permettez , que je me recommande à la continuation de Votre bienveillance , souhaitant du fond de mon ame , que le très-haut Vous conserve toujours en bonne & constante santé , & me fasse la grace , qu'il ne Vous arrive rien , que ce qui peut contribuer à Vos felicités . Je suis avec beaucoup d'estime ,

Messieurs ,

Votre très-humble serviteur ,  
SAMUEL ECKMAN.



B. C. D.

§. I.



icuti nunquam dubitatum est , quin Epistola sit JOHANNIS Apostoli , quam primam jamdiu numeramus , quæque olim dicta fuit Epistola ad Parthos , teste AUGUSTINO a), h. e. , GUIL. ESTIO & H. GRO-  
TIO aa) judicibus , ad Judæos trans-  
eupratenses , Christiana amplexos  
sacra , eosque non sub Romanorum ,  
sed sub Parthorum degentes imperio : ita non omnino certa  
fuit ecclesia vetus , an præsens ad EKLEKTHN KYPRIAN Episto-  
la Apostoli sit , an vero alterius Johannis , cognomine Presby-  
teri , qui secundam hanc , quamque numerant tertiam , con-  
signarit ; quarum etiam utraque , in limine ἐπιρρηψ , titulum  
τὴ πρεσβυτέρες præfert b). Duo videlicet scribe feruntur Jo-  
hannes Ephesi ; Apostolus alter atque Evangelista , hujus alter

A

disci-

a) Quest. Evangelic. II. 19. aa) In Crit. S. ad Ep. I. Job. b) Ab iis , qui posteriorem utramque epistolam Johanni Apostolo jam olim abjudicarunt , neque dissentit EUSEBIUS Hist. Eccles. L. III. C. 25.

discipulus, isque Ephesius Presbyter; id quod in primis colligi levavit ex diversis horum cognominum virorum secularis, quae loquitur & ipse HIERONYMUS. Et constitutiones CLEMENTIS mentionem faciunt utriusque Iohannis, magistri ac discipuli, quorum hunc ille ecclesiæ Ephesinæ *hb)* praefecerit. Verba haec sunt: Κλήμης δὲ μετὸς τὸν Λίνη Θάνατον ὑπ' ἐμῷ Πέτρος δεύτερος κεχειροτόνηται· τῆς δὲ Εφέσου Τιμόθεος μὲν ὑπὸ Παύλου, ΙΩΑΝΝΗΣ δὲ ὑπ' ἐμῷ ΙΩΑΝΝΟΥ. i. e. Clemens post Lini mortem a me Petro secundus electus est s. ordinatus; Ephesi vero Timotheus quidem a Paulo, JOHANNES autem a me JOHANNE. At sic tamen, an quis Iohannes, Presbyter Ephesius, existiterit unquam, ancipites haerent eruditorum plurimi. (Vid. J. CHR. WOLF. in Cur. Philol. & Cr.) Interim H. GROTIUS c) & recentiores alii ὄμοψηφοι, quibus haec literæ non videntur apostolicæ, illinc argumentantur, quod Epistolographus noster non Απόστολος ipse se dicat, sed Πρεσβύτερος quum non soleant Apostoli, etiam ubi ad privatos scribunt, eum omittere titulum, quo scripta sua vel maxime commendarentur. Nec facile ipsis vindicetur Apostolus in literarum inscriptione appellatur feso.

*hb)* EPHESI maxime commoratus fuit JOHANNES Apost., nisi quod sub Domitiano Imp. relegatus perhibetur in Patmon, Ægei maris insulam; unde demum reversus Ephesum, Evangelicam historiam suam consignasse existimatur. Confer EUSEB. H. E. lib. III. c. 18 & 23. itemque in Chronico p. 164. IRENÆUS L. III. adv. Hær. c. 1. EPIPHAN. Hær. 31. &c. Quin & multis probabile visum, in eadem Asia minoris metropoli non modo III Epistolas exarasse Iohannem, sed & ipsam Apocalypsin, hanc licet in Patmo, exsilio tempore, consignatam autument alii, præeunitibus IRENÆO adv. Hær. l. V. c. 30. EUSEB. in Chron. &c. c) In adnot. ad Ep. II. Job.

*πρεσβύτερον* ut quæ appellatio in primitia ecclesia deferri fuerit senioribus illis atque exploratoribus discipulis, quos Apostoli singulis cœtibus præfecerant. Sed vero, quia PETRUS, ille summa auctoritate pollens Apostolus, ipse vocat se *Συμπρεσβύτερον* I Ep. V. 1. i. e. presbyterorum ceterorum collagam; videbitur forte Johannes etiam, ex parti modestia, & salva quidem suæ αποσολῆς dignitate, nuncupare se potuisse *Πρεσβύτερον*. Neque tamen est, quod nomen illud heic accipiamus de membro presbyterii Christiani; quomodo alias sœpenumero muneris sacri nomen est, notatque seniorem apostol cum particularis alicujus ecclesie curam gerentem: confer Act. XI. 30. XIV. 23. XV. 2, 4, 6 XVI. 4. XX. 17. &c. Quin immo sumimus hic loci vocabulum illud sine tropo, originaria & nativa significatione sua, pro *seniore* Apostolo, grandevo, sive ætate jam proiecto. Nota hec vox est in proprio significatu illo, neque S. scriptoribus Gr. inusitata. Sic Luc. XV 25. ὁ γὰρ ἐστιν *πρεσβύτερος*, *νατυραὶ μέγιστος*, & Hebr. XI 2. οἱ *πρεσβύτεροι* sunt *μάρτυρες*, *ἀντίκαιοι ἀνθρώποις*. Itaque cum plurimis interpratum communem amplectimur sententiam, τὸν *Πρεσβύτερον* nomine, quod sibi *αὐτονομοῦσιν* tribuit JOHANNES in epigraphe, designari *senem* Apostolum; nempe qui post fata reliquorum omnium Apostolorum fuerit superstes. Etenim vixisse eum adhuc & scripsisse sub finem I post N. CHR. seculi, confirmant historiæ ecclesiastice scriptores cc). Ego dicit, quod res est, *Πρεσβύτερον* se-

A 2

se

ce) Confer JOH. HENR. DAN. MOLDENHAWERI introduct. in libros canon. N. F. P. II. p. 356. quo judice scripsit hanc epistolam Jobannes nonagenarius. Et sub finem primi seculi, aut certe sub initium secundi, obiisse nostrum, etate plusquam nonagenarium, plerique tradunt. Ipse IRENAEUS, qui sec. II scripsit, adv. Her. L. II. c. 39. & L. III.

se dicens noster ille, προθεβηκας ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῆς (Luc. I. 7. 18.) quemadmodum & PAULUS a grandiori etate προσβήτη ipse se agnominat in epist. ad Philem. v. 9. Nec quidquam prohibet, quo minus Apostolus consignavit epistolam, proprium licet nomen suum, probe cognitus his, ad quos scripsit, ex more suo prætermiserit; id quod factum etiam in ἐπιγραφῇ Ep. I., quam Apostoli nostri esse nemo dubitat. Quare & alteram epist., quæ ad Kugias est, eidem auctori sine hæsitatione tribuerunt, & inter canonica retulere scripta, magnæ auctoritatis Patres, IRENÆUS, CLEMENS Alexandr., TERTULLIANUS, ORIGENES, CYPRIANUS, ATHANASIUS, CYRILLUS H̄ieros., GRÉGOR. Nazianz., DIDYMUS Alex., CHRYSOSTOMUS, AMBROSIUS, AUGUSTINUS; patres item Concilii Laodiceni ac Cartagin. III., & ex antiquitate alii d). Quibuscum facit etiam, quisquis fuit auctor ἐπιγραφῆς extra contextum positæ, (Ιωάννης τῇ Αποστόλῳ Επιστολῇ B.) quam licet ab ipso scriptore sacro literis suis præfixam nemo facile contendat e), sic tamen, antiquitate sua satis commendabilem, priscae deberi ecclesiæ, fateamur, oportet f). Quin immo apostolicam

e. 3. testis est, vixisse Johannem ad tempora Trajani Imp. Cfr. HIERONYM. in Catal. Script. Eccles.

d) Confer CALOVII Bibl. illustrata, MILLII prolegom. in Nov. Test. MOLDENHAW. introduc. in libr. can. N. Fed. CARANZÆ summ. concilior. p. 140. & 165.

e) Ipsum utpote JOHANNEM, præsertim ubi non ad eosdem scripsit, numerasse epistolas, superscribendo πρώτην, τετράν, quis sibi persuadebit? Accedit animadversa in Mscr. codd. magna varietas ejuscemodi superscriptionum; quas, distinctionis ergo, a doctoribus demum veteris ecclesiæ librariisve superadditas nemo dubitaverit. f) Id genus superscriptionum antiquitatem prodit ipse TERTULLIAN, adv. Marcionem L. II. C. XXVII, L. IV. C. II.

licam arguit epistolam ipse stilus, verba & sententias præferens vere Johannæas. Confer v. 4, 5, 6, cum I Joh. II. 7. V. 3. itemque v. 7 cum I Joh. II. 18 & IV. 1, 2, 3. &c. Causa vero, cur canonica harum literarum auctoritas jam a veterum quibusdam in dubium sit vocata, atque etiam eæ in editionibus antiquis Syriacæ metaphraseos N. F. sint prætermisæ, vix alia fuit, quam quod breviuscula hæc epistola, neque integro cœtui, sed uni persone privatæ ejusque familiæ inscripta, non illico forsan in omnium notitiam pervenerit; præterquam quod πρεσβυτέρες adpellatio, uti modo dictum, nonnullos aliquamdiu suspensos tenuit.

## §. II.

Proximum est, ut videamus *personas*, quibus inscriptæ sunt misæque literæ. Sic hæ incipiunt: Ο Πρεσβύτερος ἐκλεκτῆ κυρία νοι τοῖς τέκνοις αὐτῆς, ἐσ ἡγώ, αγαπῶ κ. τ. λ. (subaudi ante dativ. χαρέσαι ἐυχόμααι, εν πρωτεύει, ή εν διαγένει, aliame sollemnem formam, qua salvere alterum jubent in limine Græci epistolarum scriptores. confer salutationem epistolicam JACOBI, literar. initio.) Sic nobis offert sese Matrona, cum pluribus liberis; in quibus, cum τέκνα notare possint subolem utriuslibet sexus, fuisse filios, colligere licebit ex subsequenti relativo masculi generis ἐσ, (pro ἀ) cuiusmodi quidem οὐδετεῦ s. generum ἐναλλαγὴν, sacris frequens scriptoribus, (cfr I Joh. V. 21. Gal. IV. 19. &c.) externam vocum formam innovando, consulere sensui, eique facilius percipiundo deservire merito censemur. Adde, quos JOHANNES mox laudat εν τῶν τέκνων κυρίας περιπατήτας εν ἀληθείᾳ, h. epist. v. 4. Sic autem pronomen ἐσ referimus ad matrem pariter & liberos; ad quos omnes pertinet non modo illa *salutatio* apostoli, &, que sequitur, sui æque ac ceterorum Christianorum in hanc domum veri sincerique amoris testificatio; sed & *admonitiones*. subnexæ v. 8, 9, 10, & ipse

ipse demum *epilogus literatum* v. 12. Quæ vero & cujas fuerit hæc femina, non constat. Gente *Judea*, non *Ephesi*, (unde mittebatur epistola,) sed in alia urbe habitans, videtur H. GROTIO; qui r̄s τὴν ἀλίθεαν ἐγγράφεται v. 1. accipit de Christianis Ephesiis & vicinorum locorum, quorum communem in familiam illam affectum heic loquatur Johannes. Plurimis censetur epistolographus, ut suum, ita ejus, ad quam scribit, nomen suppressens, & in epigraphe, & infra v. 5, usitata tum compellatione honorifica, κυρίᾳ nuncupare feminam, illustri genere natam, dignitate præstantem, aut quomodocunq; laudatori atq; hoitoriori gavisam sorte g); insimul autem *Christianam* innuere matrem familias eximia pietate, ἐκλεκτὴν appellando v. 1. quo sensu & in clausula huj. epist. v. 13. dominę illius sororem dicat τὴν ἐκλεκτήν quod vere Christianorum epitheton frequentant Apostoli: v. Coloss. III. 12. Apoc. XVII. 14. &c. in primis autem Rom. XVI. 13. & I. Pet. I. 1. quorum priori loco PAULUS Rufum τὸν ἐκλεκτὸν salutari jubet; posteriore Petrus ἐκλεκτὸς agnominat, quibus dicat epistolam, Judæos per Asiaticas regiones sparsos, eosque Christiana amplexos sacra. Et sane suscepit ab hac matre, filisque diligenter traditam, τὴν τὴν Χριστὸν διδαχὴν aperte loquuntur cum tota epistola, tum præcipue monita Apostoli v. 8. sqq. Itaque ad Christianum referimus appellationem ἐκλεκτῆς, non ad dignitatem,

---

g.) Videri tamen posset h. l. externam conditionem plane eximiā non arguere appellatio κυρίας, quic in illo sexu non minus late patuit, quam in virili κυρίας nomen, quod, ex more sue etatis, Maria etiam defert huic, quem esse τὸν κηπεργὸν (horti custodem) censebat Job. XX. 15. Ob vios omnes, inquit Seneca Epist. III, si nomen non succurrit, dominos salutamus. Confr. H. GROTIUS in Cr. S. ad b. l. & DAN. HEINSIUS in exerc. sacr. ad Ep. II Job.

tem, uti volunt hi, qui *præstantem* reddunt aut *excellentem* dominam. Nos vero etiam si dicam minime scribimus iis, qui *xugias* hec dictum in modum accepere, quin potius hanc interpretandi rationem ordini vocum & contextui esse quavis alia convenientiorem statuimus; nec tamen omnem veri speciem derogabimur sententia HEUMANNI aliorumque, proprium matronæ nomen statuentium *Kyrie*, *Cyriam*. Fuisse quasdam eo insignitas nomine, laud. HEUMANNUS b) confirmat; & ante eum alii e martyrologiis *Cyriae* (*Dominæ*) nomen, ceu proprium, adferunt. Iudeis similiter ac Syris in usu fuit Κύριος Μάρθα, notum ex hist. evang. muliebre nomen, dominam significans. Et quia sollempne apostolis est, nomini proprio adjungere prædicatum aliquod, laudationem secum habens; *Cyrin* videri possit in epigraphe nuncupata ἐκλεκτὴ non aliter, ac Γάιος ille αὐγαπητὸς in frontispicio epist. III. Sie PAULUS ad calcem epist. ad Rom. salutans Επανετόν, Απολλίνον, Στάχυν, horum quemque adpellat αὐγαπητόν. Item Περσίδα τὴν αὐγαπητὴν, Απελλήν τὸν δέσμου, &c., uti supra vidimus, Ρεφόν τὸν ἐκλεκτὸν laudat c. XVI. 5, sqq. Aliam, vix procliviorē, ingressi viam H. GROTIUS, i) JAC. CAPPELLUS, k) PRICÆUS l) & COLOMENSIUS, m) adpellativum quidem nomen *xugias*, sed ἐκλεκτὴ proprium dominæ statuunt nomen; quod vero insuper eidem cum sorore sua (v. 13.) commune exstitisse, inaniter persuadet sibi CAPPELLUS ille, idque ea de causa, quod pater forsitan utriusque mulieris dictus fuerit ἐκλεκτός. Licet autem concedamus ultro, proprium aliquando fuisse & istud nomen, (sic v. c. memoratur quidam ἐκλεκτός inter principes conjuratos in necem Commodi

b) Vid. Poeciles To. II. p. 420, sqq. & To. III p. 15.

i) In adnotatis ad epist. II Joh. k) In Crit. Sacr. ad b. l.

l) ibid. m) Obj. sacr. p. 63.

modi Imper.) nec vero negemus analogiam proprietatum nominum, etiam muliebrium, ex adjectivis ortorum, (v. c. Αγαθή, Αγαπητή, Γεαπτή &c.) sic tamen ejusmodi quid heic loci admittere non sustinemus. Ceterum articuli ante ἐκλεκτήν v. i absentia, quae movit PRI-CÆUM, nobis videtur proprio nomine, ut non adversari, ita nec favere admodum: quum e contrario praesentia articuli in mentione τῆς ἀδελφῆς τῆς ἐκλεκτῆς v. 13. officiat CAPPELLO, alteram Ecclesiam, sorori cognominem, somnianti.

Denique nobis minimum fese probat eorum opinio, qui ἐκλεκτὴν κυριανόν, allegorico dicendi genere, & per quamdam προσωποποίησιν, nil esse aliud, quam cœtum τῶν ἐκλεκτῶν, seu Christianam ecclesiam n) vel in universum, vel certe particularem aliquam, (v. c. Philadelphiem, judice WHISTONO,) autumarunt; ducem sequenti HIERONYMUM o), atque insuper inducti loco Petri I Ep. V. 13. ubi τὴν ἐν Βαβυλῶνι συνεκλεκτὴν unanimi consensu interpretes exponunt ἐκκλησίαν, quam quidem subaudiendam vocem & Syrus, & Latinus, isthie opportune superaddunt. Id vero non item congruit cum ipso epistolæ Johannæ contextu, certas quasdam argente personas, quas salutat apostolus, docet, admonet, a se post hæc invisendas. Cfr II Epist. cum III, (v. i cum v. i, v. 4 cum v. 3 & 4, v. 12 cum v. 13 & 14, denique v. 13 cum v. 15.) & utrobique invenies personas, ut hic Cajum, ita illuc matronam cum filiis; quos quidem utrobique pati vel potius eadem sermonis forma Johannes adloquitur.

Addit.

n) Placuit hæc sententia CALOVIO, HAMMONDO, WHISTONO ad b. l. nec non DAN. HEINSIO in Sacr. Exercitat. p. 591. o) Ad Ageruchiam Epist. XI. To. I f. 43.

Addesis nobiscum hac ex parte facientem H. GROTIUM p); itemque J. CHR. WOLFIUM q).

## §. III.

V. 1. Αγαπῶ ἐν ὀληθείᾳ, i. e. ὀληθῶς, vere, sincere; quomodo saepe præpositio illa, cum casu substantivi, circumloquitur tum adjectiva nomina, (I Cor. II. 7. σοφίᾳ ἡ μυστικόι, pro μυστηρίοις, Tit. III. 1., ἔργα τὰ ἐν δικαιοσύνῃ (subaudiū ὅντες ἡ γενόμεναι,) i. e. δίκαια. &c;) tum adverbia, v. c. Act. XVII. 31. ἐν δικαιοσύνῃ, pro δικαιοῖς. Coloss. IV. 5. ἐν σοφίᾳ, pro σοφῶς. Apoc. I. t. XVIII. 1. ἐν τάχει, ἐν ἵσχυi, & trecenta id genus alia: quorsum refer etiam Græcor. dativos adverbiascentes, τῷ ἥ, unde pendet regimen, suppresso. Cum præsente loco confer I Joh. III. 18. ubi ἔγω ἡ ὀληθείᾳ ἀγαπῶν ὁ πονit τῷ ὀγκοτάν λέγω ἡ γλώσσα. Ceterum in fine comen. 1 & initio comm. 2 ἡ ὀληθείᾳ est veritas evangelica; ὀληθείᾳ τῷ εὐαγγελίῳ, Gal. II. §. 14. itemque ὁ λόγος τῆς ὀληθείας, II Tim. II. 15. coll. cum Coloss. I. §.

V. 2. Εν ἡμῖν, μεθ' ἡμῶν, i. e. ἐν ἐμοὶ ἡ ἡμῖν, μετ' ἐμοὶ ἡ ἡμῶν. Adloquutus enim matronam & filios, ipse simul de se fatur. Ibid. ante μεθ' ἡμῶν ἐσαι subaudi relatum n. Esai autem heic non feesus, ac comm. sequenti, accipe optantis sensu, pro ἐμοὶ vel ἐσαι, sit, esto. Sic & Hebræis sèpius futura ponit pro optativis, monet ad h. I. GROTIUS. Verbum autem substantivum, quod hic exprimitur v. 1, suppressum est in simili votorum forma, quam PAULUS adhibet in limine utriusque ad Timoth. epist.

V. 4. Quos de filiis νυγλας laudat heic Apostolus, videntur cujuscunque negotii caussa adfuisse Ephesi, atque sic Johanni præ ceteris innotuisse. Neque est, quod ex loco nostro concludere quis velit, liberos illius ma-

B

tro-

p) in adnot. ad Ep. II. q) Cur. pbilol. & crit. Tom. ult. p. 324, sqq.

tronæ non omnes sacris Christianis addictos fuisse.

Tò περιπατεῖν, familiari tropo, sese refert ad rationem vite traducendæ. Vid. [infra v. 6. Joh. VIII. 12. Eph. V. 2. &c. Neque aliter τὸ πορένεσθαι ad vitam & mores transfertur Act. IX. 31. &c. atque ὁδὸς est vivendi ratio, seu ipsæ actiones hominum, Act. XIV. 16. Ep. Judæ v. 11.]

V. 5. De ἐντολῇ ἡ πανῆ ν. τ. λ. confer I Joh. II. 7, seqq. quæque ad h. l. nuper observavit Cl. Philos. Cand. G. LAURIN in exercitat. Phiol. ad Ep. I. Job.

V. 7. Ο πλάνος ἡ ὁ ἀντίχειστος, quæ synonyma heic videntur, non immerito accipiuntur collective, siquidem πολλῶν πλάνων proxime præcessit mentio. Cujusmodi & alias passim occurunt numeri variati exempla: confr anteced. v. 6. (quemadmodum ab alia persona verbi ad aliam subita transitio fit sequ. v. 8.) Neque vero adversabimur HENR. STEPHANO & NIC. ZEGERO, qui ἔτος hic sumunt pro τοῖστος, ut sensus sit: qui sic comparatus est, seu quisquis fuerit ejusmodi, impostor est & antichristus.

V. 9. Ο μὴ μένων ἐν τῇ διδαχῇ τῷ Χριστῷ, Θεοὶ ἐγένετο μέγαν, - - - ἔχει. Adfirmat Apostolus in posteriori membro contrarium ejusce rei, cuius in membro priori negatio antecessit. Id quod JOHANNI in primis esse sollempne, prolatis compluribus exemplis ostendit laud. Auctor exercitationis in Ep. I, ad v. 5 & 10.

V. 10, 11. Ο λέγων χαιρέτω, (qui salvere juber alterum,) haut dubie est amicitiam colens, seu frequentioris & familiarioris sermonis commercium habens cum eo hominum genere, de quo heic agitur; quam sive οὐνεδοχὴν sive ὑπερβολὴν admittere h. l. neque dubitant GROTIUS, PRICÆUS & CLARIUS in Cr. S. opere. Sane non compellatio omnis & verborum comitas in universum, neque civilis & externa vel salutatio, vel consuetudo, sed illa demum cum pseudodidascalis societas, quæ

quæ culpæ ipsorum consortes reddere nos possit, ab A-  
postolo interdicta censebitur unicuique, argumenti præ-  
sentis indolem ac scopum scriptoris diligentius expendenti.  
Nec vero est, quod de excommunicatione quid heic cogite-  
mus cum CAMPEG. VITRINGA de Synagoga vet.

V. 11. Per τὰ ἔργα τὰ πονηρὰ, nihil obstat, quo  
minus intelligatur ἡ διδαχὴ πλάνη τῶν, scilicet fallax &  
perversa doctrina, quam circumferebant isti deceptores.  
Confr. anteced. & Apoc. II. 6. ubi quoque τὰ ἔργα τῶν  
Νικολαιτῶν nobis videntur non aliud, quam, quæ repre-  
henditur ibid. v. 15, οἱ τῶν Νικολαιτῶν διδαχῆς.

V. 12. Στόμα πρὸς σόμα λαλήσαι, (ore ad os lo-  
qui, SV. Interpr. munitiga tala,) de eo, qui præsens  
cum præsentibus confabulatur, trita dicendi forma, &  
proverbialis quidem, judge J. DRUSIO, Adagior. Clas-  
s. II. Lib. III. n. 156. qui laudat æquipollens Hebræorum il-  
lud פה בְּ פָה Numer. XII. 8. ubi LXX Int. σόμα κατὰ  
σόμα λαλῶν. Neque multum ab ludit Paulina dictio: πρόσ-  
ωπον πρὸς πρόσωπον, I Cor. XIII. 12. Hebrais itidem  
פֶּנִים עַל פֶּנִים Et Græcas quidem phrases illas Hebraiz-  
zantes plerique faciunt cum VORSTIO de Hebraism. P.  
II. Sed vero XENOPHONTIS illud Memorab. Socrat.  
L. II., tametsi non eodem omnino sensu dictum, σόμα  
πρὸς σόμα, & ad fine ARISTOPHANIS in Neq̄ē. v.  
1378. ἐπος πρὸς ἐπος, formam hanc loquendi in Helle-  
de non penitus inauditam prodere videntur. Confr. J.  
CHR. WOLFII cursus Pb. & Cr., T. ult. p. 330. & C.  
S. GEORGII vindicias p. 322. Innuit autem hoc epilo-  
go Sacer Scriptor, idcirco esse se breviorem, multa li-  
cet scribenda suppetant, quod spes sibi esset coram pro-  
ferendi, quæ vellet. (Adū. v. 12. non incommodè redi-  
di possit quin immo, vel quin potius.)

Ad ea, quæ proxime antecedunt, ἐπὶ οὐβελήθη διοί<sup>χάρτε</sup> ή μέλανος, subaudi γεάφεν, quod e superiori  
membro periodi repetendum est; quodque expressum  
vide

vide in epilogo Epist. III. Quia vero utrarumque harum literarum clausula eadem pene est, (confr. II Ep. v. 12 & Ep. III v. 13, 14.) quæ, ex occasione citati commatis, de admirabilis rei scriptoria addere fuerat animus, relinquo lubens Populari Clarissimo, III Epistolæ propediem futuro interpreti.

V. 13 salutari Christianos alterius ecclesiæ particularis, quæ dicatur ἀδελφὴ, quod fide & sacris juncta esset, (cujusque membra heic τέκνα nominentur, ut saepe alias in N. F. ἀδελφοῖς & ἀδελφαις,) concedere non possumus DAN. HEINSIO in Sacr. Exerc. ad b. Epist.; quin simpliciter potius liberos sororis τῆς νυμαῖς, ad quam scribebatur, Ephesi tum degentes, intelligimus. Ctr, quæ supra sunt a nobis dicta §. II.

Eod. hoc comm. pro ἐκδηλωτῇ, (de qua appellatio ne vide supra §. II,) reperiri in codicibus aliquot Eu dēntis, prædicat ad h. l. GROTIUS, proprium mulieris nomen faciens Eudætam non secus, etque Ecclætam supra v. 1. Sed vero codices tantum non omnines, visi a doctis & laudati, repugnant magno viro; cui præterea nihil est argumenti, quo conjectura sua nitatur.

#### §. IV.

Quæ conservaverunt esse in epistolis, partes habet & hæc monitoria JOHANNIS nostri.

V. 1, 2, 3, 4, Inscriptio est & Exordium, cum testificatione amoris & gaudii, cumque felicitatis omnigenæ voto.

Deinceps, a v. 4 ad v. 12, ipsa est Tractatio, brevem habens complexum universi Christianismi. Cohortatus enim hos, at quos scribit, Apostolus ad puritatem doctrinæ & sanctitatem vitæ, bane commendat v. 5, 6, Christianum amorem ciendo; illam v. 7, seqq., præmunitione quadam adversum deceptores falsosve doctores.

Demum Epilogus v. 12 & 13, significata spe adventus & colloquii, brevitatem excusat; subjungitque salutationem.

M. Θ. Δ.